

an adjective, the object to be defined or particularized by another word; a noun; विशेष्यं नाभिधा गच्छेत् क्षीणशक्ति- विशेषण K. P. 2. -2 A substantive, noun.

विशील *a.* III-behaved, immoral, wicked; Ms. 5. 154.

विशुद्ध 4 P. To be purified. -*Caus.* 1 To purify. -2 To free from suspicion. -3 To justify. -4 (In alg.) To subtract.

विशुद्ध *a.* 1 Purified, cleansed. -2 Pure, free from vice, sin, or imperfection. -3 Spotless, stainless. -4 Correct, accurate. -5 Virtuous, pious, straightforward; विशुद्धमुग्धः कुलकन्यकाजनः Mā. 7. 1. -6 Humble. -**द्धम्** A kind of mystical circle (चक्र) in the body. -**Comp.** -**धिषण**, -**धी** *a.* having the mind purified. -**प्रकृति** *a.* of virtuous disposition. -**सत्त्व** *a.* of a pure character.

विशुद्धिः *f.* 1 Purification; तदङ्गसंसर्गमवाप्य कल्पते ध्रुवं चिताभस्मरजो विशुद्धये Ku. 5. 79; उपविश्यासने युञ्ज्यायोगमात्म- विशुद्धये Bg. 6. 12; Ms. 6. 69; 11. 53. -2 Purity, complete purity; हेम्नः संलक्ष्यते ह्यमौ विशुद्धिः श्यामिकापि वा R. 1. 10; 12. 48. -3 Correctness, accuracy. -4 Rectification, removal of error. -5 Similarity, equality. -6 (In alg.) A subtractive quantity. -7 Expiation, atonement; इयं विशुद्धिरुदिता प्रमाप्याकामतो द्विजम् Ms. 11. 89. -8 Settlement (of a debt). -9 Perfect knowledge.

विशोधनम् 1 Cleaning, clearing (fig. also); राज्य- कष्टकविशोधनोद्यतः Vikr. 5. 1. -2 Purifying, freeing from sin, defect &c.; घृतप्राशो विशोधनम् Ms. 11. 143. -3 Expiation, atonement. -4 A laxative; Susr. -**नी**, विशोधिनी Tiaridium Indicum (Mar. नाय, मुरुडी).

विशोध्य *a.* To be purified, cleansed or corrected. -**ध्यम्** A debt.

विशून्य *a.* Perfectly empty.

विशूल *a.* Without (*i. e.* not possessing) a spear; दुर्जयो लवणः शूलं विशूलः प्रार्थयतामिति R. 15. 5.

विशुद्धखल *a.* 1 Without fetters (lit.). -2 Unfettered, unchecked, unrestrained, uncurbed (fig.); विशुद्धखलं शूद्धखलकाः प्रतस्थिरे Śi. 12. 7; करिकुम्भतुलासुरोजयोः क्रियमाणं कविभिर्विशुद्धखलैः Bv. 2. 177. -3 Free from all moral bonds, dissolute; उद्धासिताखिलखलस्य विशुद्धखलस्य... गोचरगतैः सुखमाप्यते कैः Bh. 2. 59.

विशू *Pass.* 1 To be split in pieces, be shattered, विशीयेत वनेऽथवा. -2 To crumble to pieces, be dissolved, decay. -3 To waste away, become emaciated. -4 To vanish, disappear; सर्वेषां मूर्ध्नि वा तिष्ठेद्विशीयेत वनेऽथवा H. 1. 113.

विशीर्ण *p. p.* 1 Shattered, broken to pieces; दधति विदार्यं विशीर्णशुष्कदेहाः Mā. 5. 15. -2 Decayed, withered. -3 Dropped or fallen down; स्वयं विशीर्णदुमपण्यञ्जिता Ku. 5. 28. -4 Shrunk, shrivelled. -5 Impaired, wasted.

सं. इ. को... १८५

spoiled. -6 Squandered (as a treasure). -7 Rubbed off (as unguent). -8 Frustrated (as an enterprise). -**Comp.** -**धार** *a.* intermittent (as urine). -**पर्णः** the Nimba tree. -**मूर्ति** *a.* having the body destroyed; (शिलीमुखः) इमां हृदि व्यायतपातमक्षिणोद्विशोर्णमूर्तेरपि पुष्पधन्वनः Ku. 5. 54. (-**र्तिः**) an epithet of the god of love.

विशोक *a.* Free from grief, happy. -**कः** 1 Cessation of grief; सुहृदां च विशोकाय स्वसुश्च प्रियकाम्यया Bhāg. 1. 10. 7. -2 The Asoka tree. -**का** Exemption from grief.

विशोषः Dryness, drought.

विशोषणम् 1 Drying up, dessication. -2 Healing (a wound).

विश्वकद्रः Ved. 1 A dog-dealer. -2 A dog.

विश्वः Lustre, splendour; P. III. 3. 90.

विश्रण् 10 U. To give away, bestow; निःशेषविश्राणित- कोशजातम् R. 5. 1; 14. 15; विश्राणितेषु विकचद्रुमकुड्मलेषु Rām. ch. 5. 79.

विश्रणनम्, -**विश्राणनम्** Giving away, bestowing, grant, gift, donation; विश्राणनाच्चान्ययस्विनीनाम् R. 2. 54.

विश्रम् 4 P. 1 To take rest, repose, stop; पितामहः प्रजासर्गे त्वयि विश्रान्तवान् प्रभुः Mb. 12. 156. 7; प्रसीद् विश्राम्यतु वीर वज्रम् Ku. 3. 9. -2 To cease, stop, come to an end.

विश्रमः, **विश्रमणः** 1 Rest, repose; तस्य विश्रमणादेश प्रसादो मरुतस्तत् Mb. 12. 156. 8. -2 Relaxation, cessation.

विश्रान्त *p. p.* 1 Ceased, stopped; स्वकालविरहाद्विश्रान्त- पुष्पोद्गमा V. 4. 67. -2 Rested, reposed; रघुरिव स नेन्द्रे यज्ञविश्रान्तकोशः Śiva B. -3 Calm, tranquil, composed. -**Comp.** -**कथ** *a.* speechless, dumb; मुखं तव विश्रान्तकथं हुनोति माम् R. 8. 55. -**कर्णयुगल** *a.* reaching to the ears.

विश्रान्तिः *f.* 1 Rest, repose. -2 Cessation, stop. -**Comp.** -**भूमिः** means of relaxation.

विश्रामः 1 Cessation, stop. -2 Rest, repose; स्वमेव भवनं शौरिविश्रामार्थं जगाम ह Mb. 5. 147. 2; विश्रामो हृदयस्य यत्र U. 1. 39. -3 Tranquillity, calm, composure. -4 Deep breathing (after exertion). -5 Resting-place.

विश्रम् 1 **Ā**. To confide, place confidence in; विश्रम्भतस्त्वयि निवेशितसर्वकार्यम् Mu. 5. 7; see विश्रब्ध below. -*Caus.* To inspire confidence in (a person), console, encourage.

विश्रब्ध *p. p.* (also written विश्रब्ध) 1 Confided in, confided to, entrusted. -2 Confident, fearless, confiding; सुविश्रब्धैरङ्गैः पथिषु विषमेऽव्यचलता Mu. 3. 3; Mb. 3. 189. 47. -3 Trusty, confidential. -4 Quiet, calm, tranquil, free from anxiety. -5 Firm, steady. -6 Meek, lowly. -7 Excessive, exceeding. -**ब्धम्** *ind.* Confidently, fearlessly, without reserve, fear, or hesitation; विश्रब्धं क्रियतां बराहततिभिर्मुस्ताक्षरैः पत्त्रले Ś. 2. 6; वृषल विश्रब्धं पृच्छ, ममापि